

Tillsynsplan 2018

Tillsyn enligt Miljöbalken

Länsstyrelsen
Örebro län

Länsstyrelsen – en samlande kraft

Sverige är indelat i 21 län och varje län har en länsstyrelse och en landshövding. Länsstyrelsen är regeringens ombud i länet och ska både förverkliga den nationella politiken och samtidigt ta hänsyn till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelsen är alltså en viktig länk mellan länets kommuner och dess invånare å ena sidan och regeringen, riksdagen och de centrala myndigheterna å den andra sidan.

Titel: Tillsynsplan 2018

Utgivare: Länsstyrelsen i Örebro län

Författare: Lisa Arnwald Storm

Kontaktperson: Katja Sällström

Publikationsnummer: 2018:13

Förord

Tillsyn är ett viktigt verktyg för att uppnå miljöbalkens mål. De regionala miljökvalitetsmålen är ett sätt att göra miljöbalkens mål konkreta. För att Länsstyrelsens arbete med tillsyn ska fungera effektivt, är det viktigt att den planeras och prioriteras utifrån de uppsatta miljömålen.

Alla myndigheter som gör tillsyn enligt miljöbalken ska inför varje nytt år göra en samlad tillsynsplan. Planen grundar sig på en behovsutredning som uppdateras varje år. På Länsstyrelsen i Örebro län är arbetet med tillsyn enligt miljöbalken fördelat på fyra enheter. Det gäller Vatten- och naturmiljöenheten, Miljöskydds-enheten samt Art- och viltenheten.

För tillsynen under 2018 har det gjorts en samlad tillsynsplan som visar hur vi jobbar med tillsyn enligt miljöbalken. I planen framgår även hur vi jobbar med Sevesotillsynen.

2018-05-02

Anna Olofsson
Länsråd
Länsstyrelsen i Örebro län

Innehåll

Förord	1
1. Inledning	5
2. Tillsynen och tillsynsplanens syfte	5
2.1 Styrande dokument	6
3. Operativ tillsyn	11
3.1. Definition av operativ tillsyn	11
3.2. Händelsestyrd och egeninitierad tillsyn	11
3.3 Tillsyn enligt miljöbalken.....	12
3.4. Tillsyn enligt annan lagstiftning.....	16
4. Planering av tillsyn	17
4.1. Tillsynsförordningens krav.....	17
4.2. Utredning av tillsynsbehovet	18
5. Tillsynsvägledning.....	19
5.1. Länsstyrelsens vägledningsansvar.....	19
5.2. Former för tillsynsvägledningen.....	19
5.3 Tillsynsvägledningsplan	20
6. Nationellt samarbete	20
6.1. Nätverk för kompetensutveckling och samordning	20
6.2. Miljösamverkan Sverige	21
6.3. Miljöbrottsbekämpning	21
7. Tillsynsintervall för återkommande egeninitierade tillsynsinsatser	21
7.1. Tillsyn över särskilt utpekade skyddade områden 7 kap.....	21
7.2. Tillsyn över skyddet av arter 8 kap	22
7.3. Tillsyn över miljöfarliga verksamheter 9 kap	23
7.4. Tillsyn över förorenade områden 10 kap	23
7.5. Tillsyn över vattenverksamheter 11 kap	23
7.6. Tillsyn enligt 12 kap.....	25
7.7. Tillsyn över Sevesoanläggningar.....	25
8. Uppföljning av tillsynen som genomfördes 2017.....	26
8.1 Tillsyn över skyddade områden 7 kap	26
8.2 Tillsyn över skyddet av arter 8 kap	26

8.3 Tillsyn miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap	27
8.4 Tillsyn förorenade områden enligt 10 kap.....	27
8.5 Tillsyn vattenverksamheter enligt 11 kap.....	28
8.6 Tillsyn enligt 12 kap.....	28
9. Tillsynsplan för verksamhetsåret 2018.....	29
9.1. Aktiviteter 2018	29
9.1.1. Tillsyn över skyddade områden 7 kap	29
9.2. Aktiviteter som inte prioriteras år 2018	32
9.3. Uppföljning av tillsynsplanen 2018	33
10. Bilagor.....	34
Bilaga 1	35
Bilaga 2.....	36
Bilaga 3.....	37
Bilaga 4.....	40
Bilaga 5.....	41
Bilaga 6.....	42

1. Inledning

Inom natur- och miljöområdet bedriver Länsstyrelsen tillsyn enligt miljöbalken och de närliggande lagarna Sevesolagstiftningen (lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor), lagen om vissa torvfyndigheter, lag med särskilda bestämmelser om vattenverksamheter, vattenlagen, dikningslagen samt lagen om allmänna vattentjänster.

Länsstyrelsen har också ansvar för att genom tillsynsvägledning samordna, följa upp och utvärdera den tillsyn som kommunerna bedriver med stöd av miljöbalken. Denna plan beskriver Länsstyrelsens samlade arbete med tillsyn och tillsynsvägledning enligt miljöbalken och angränsande lagstiftning.

Ansvaret för genomförandet av tillsynen är fördelat på enheterna för Art och vilt, Miljöskydd, Plan och kultur samt Vatten- och naturmiljö.

Planen bygger på en utredning av tillsynsbehovet och utgår från de resurser som tilldelats i den övergripande verksamhetsplaneringen.

2. Tillsynen och tillsynsplanens syfte

Tillsynen syftar enligt miljöbalken till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl. Bestämmelserna i 1 kap. 1 § miljöbalken och hänsynsreglerna i 2 kap. ska ligga till grund för tillsynen när mer konkreta föreskrifter saknas (dvs tillstånd och domar). Tillsyn är ett viktigt verktyg för att nå miljömål och miljö kvalitetsnormer.

Ytterst är tillsyn en demokratifråga. Tillsyn är ett viktigt medel att se till att demokratiskt fattade beslut (i form av lagar) följs på ett likvärdigt sätt i hela landet. Tillsynen är en förutsättning för ett sunt företagsklimat på lika villkor, och för en hälsosam och god livsmiljö för medborgarna. Sex principer utgör basen i demokratin och rättsstaten Sverige och är de principer som också tillsynen utgår ifrån.

Demokrati - All offentlig makt utgår från folket. Tillsynen ska ske som riksdagen bestämt.

Legalitet - Den offentliga makten utövas under lagarna. Tillsynen ska ske enligt fastställda lagar och bestämmelser.

Objektivitet, saklighet och likabehandling - Alla är lika inför lag. Myndigheter och domstolar ska behandla alla lika.

Fri åsiktsbildning - Den svenska folkstyrelsen bygger på fri åsiktsbildning. Beslutsprocessen ska vara transparent och handlingar ska vara tillgängliga så långt det är möjligt.

Respekt - Den offentliga makten ska utövas med respekt för människors frihet och lika värde.

Effektivitet och service - Verksamheten ska bedrivas så billigt och med så hög kvalitet som möjligt med givna resurser. Förvaltningslagen (1986:223) ställer krav på att myndigheter ska lämna upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp till enskilda.

En tillsynsplan prioriterar tillsynsarbetet utifrån att få mest miljönytta av insatserna. Tillsynen blir genom planen ett effektivare redskap för att nå miljömål och miljö kvalitetsnormer. En noggrant planerad tillsyn bidrar också till att säkerställa att egeninitierad tillsyn inte helt trängs undan av den händelsestyrda tillsynen. Det är ett förhållande som annars lätt är fallet att hamna i. I planeringen ingår också att avsätta resurser och utrymme för den händelsestyrda tillsynen.

Miljöbalken lägger ett stort ansvar på verksamhetsutövarna att självständigt följa regelverket och de villkor som följer av beslut och domar. Varje verksamhetsutövare ska utan att det påpekas av tillsynsmyndigheten hålla sig informerad om vad som gäller, kontrollera och dokumentera verksamheten och dess miljöpåverkan samt underrätta tillsynsmyndigheten vid driftstörningar osv. Tillsynen ska vara utformad så att den främjar en god egenkontroll.

2.1 Styrande dokument

2.1.1. Övergripande mål enligt miljöbalken

Enligt miljöbalkens portalparagraf ska balken tillämpas så att

1. människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan
2. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas,
3. den biologiska mångfalden bevaras,
4. mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktig god hushållning tryggas, och
5. återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.

2.1.2. Uppdrag enligt länsstyrelseinstruktionen

2 §: Länsstyrelsen ska verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar.

Länsstyrelsen ska ansvara för de tillsynsuppgifter riksdagen eller regeringen ålagt den.

5 § *punkterna 6 och 8*: Länsstyrelsen ska verka för att de av riksdagen fastställda nationella folkhälsomålen uppnås samt samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat.

2.1.3. Mål och uppdrag enligt regleringsbrevet i sammanfattning

Mål och återrapporteringskrav 16. Länsstyrelserna ska redovisa arbetet med att identifiera förorenade områden som är lämpliga att sanera för byggande av bostäder. Av redovisningen ska särskilt framgå hur länsstyrelserna informerat kommunerna och andra aktörer om möjligheterna till bidrag samt en uppskattning av när områden är aktuella för bidrag. Arbetet finansieras delvis från anslaget 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

Uppdrag 19. Länsstyrelserna ska med ett långsiktigt perspektiv främja, samordna och leda det regionala arbetet med att förverkliga regeringens politik avseende energiomställning och minskad klimatpåverkan. Inom ramen för uppdraget ska länsstyrelserna:

- arbeta för ett ökat genomslag av de nationella klimat- och energimålen inom olika sakområden och funktioner, såsom miljötillsyn, yttranden länsstyrelsernas roll som viktig remissinstans i miljöprövningsärenden, den lokala och regionala samhällsplaneringen, regionalt utvecklings- och tillväxtarbete samt infrastrukturarbete,
- samverka mellan länsstyrelserna för att gemensamt utveckla länsstyrelsernas arbete på området energiomställning och minskad klimatpåverkan

Länsstyrelserna ska senast den 31 januari 2019 redovisa sitt arbete enligt uppdraget till Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Uppdrag 20. Länsstyrelserna ska utifrån sitt ansvar för tillsyn av miljöbalkens efterlevnad särskilt redovisa:

- hur den operativa miljötillsynen och andelen egeninitierad tillsyn har utvecklats sedan föregående år,
- hur den operativa tillsynen har fördelats mellan olika områden, i synnerhet hur den operativa tillsynen av avloppsanläggningar har bedrivits,

- vilka tillsynsvägledande insatser som har genomförts såväl när det gäller samordning, råd och stöd som uppföljning och utvärdering av kommunernas operativa tillsyn, i synnerhet tillsyn av avloppsanläggningar och enskilda avlopp, samt
- hur samverkan i Miljösamverkan Sverige och regional miljösamverkan har bedrivits.

Uppdraget finansieras delvis av medel från anslaget 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

Redovisningen ska utformas på ett enhetligt sätt, och i dialog med Naturvårdsverket, samt, när det gäller avloppsanläggningar och enskilda avlopp, även med Havs- och vattenmyndigheten. Av redovisningen ska särskilt framgå den ökade finansieringen av anslaget 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård och anslaget 5:1 länsstyrelserna m.m under utgiftsområde 1 Rikets styrelse har använts samt vilka resultat arbetet har lett till. Uppdraget ska redovisas till Naturvårdsverket senast den 15 februari 2019. Resultatet av tillsynen och tillsynsvägledningen av avloppsanläggningar och enskilda avlopp ska även redovisas till Havs- och vattenmyndigheten senast den 15 februari 2019.

Uppdrag 22. Länsstyrelserna ska, i syfte att öka åtgärdstakten, aktivt arbeta med tillsynsvägledning av enskilda avlopp enligt miljötillsynsförordningen (2011:13). Arbetet ska prioriteras utifrån regionala och miljömässiga förhållanden. Länsstyrelserna ska göra detta genom att bl.a. ge vägledning i fråga om vägleda kring i vilka vattenförekomster åtgärder för att minska utsläppen från enskilda avlopp har störst betydelse i ett regionalt perspektiv. Länsstyrelserna ska redovisa eventuella behov av ytterligare insatser beträffande tillsynsvägledning avseende enskilda avlopp enligt miljötillsynsförordningen. Länsstyrelserna ska redovisa uppdraget till Havs- och vattenmyndigheten senast den 15 februari 2019.

Uppdrag 23. Länsstyrelserna ska redovisa hur medel från anslaget 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård har använts och hur många objekt som är åtgärdade och utredda som ett resultat av tillsynen. Länsstyrelsen i Västerbotten ska lämna en samlad redovisning till Naturvårdsverket senast den 15 februari 2019.

Uppdrag 24. Länsstyrelserna ska stödja kommunerna i arbetet med att utveckla VA-planer. Länsstyrelserna ska redovisa genomförda insatser för att stödja kommunernas arbete med att utveckla strategiska VA-planer och genomförd tillsyn enligt 51 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Länsstyrelserna ska redovisa uppdraget till Havs- och vattenmyndigheten senast den 22 februari 2019.

Uppdrag 27 Länsstyrelserna ska redovisa hur många förelägganden inom ramen för sin tillsyn över vattenverksamheter som beslutats under 2017 och som gäller vattenkraft eller dammar. Redovisningen ska även innehålla

uppgifter om något av föreläggandena har överklagats och om så är fallet även utfallet vid överprövningen.

Uppdrag 54. Länsstyrelserna ska redovisa insatser kring hur man enligt 5 § 7 i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion i sin verksamhet förenklar för företag. Redovisningen ska innehålla:

- en redogörelse för företagens nöjdhet gällande tillgänglighet, svarstid, bemötande och handläggningstid utifrån den länsstyrelsegemensamma brukarundersökningen samt arbetet med särskilda insatser för att förbättra dessa områden,
- en uppföljning av de av länsstyrelserna utvalda fyra ärendetyperna förprövning av djurstallar, samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, miljöprövningsdelegationernas prövning av miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. samma balk och anmälan om ändring av tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet samt mål och måloppfyllelse för handläggningstid för de utvalda ärendetyperna, och
- motiveringar till avvikelser, samt hur den förväntade handläggningstiden kommuniceras till företag när ett nytt ärende inleds inom de utvalda ärendetyperna.

För ärenden om prövning av miljöfarlig verksamhet ska redovisningen avse den totala handläggningstiden (median) och hur länsstyrelsen i procent uppfyllt regeringens mål (regeringsbeslut den 1 december 2011 [S2011/10148/SFÖ m.fl.] med uppdrag till vissa länsstyrelser) om att ansökan ska beslutas inom 180 dagar från det att ärendet är komplett.

Uppdraget ska redovisas i årsredovisningen av samtliga länsstyrelser i de delar där det är tillämpligt. Länsstyrelsen i Kronobergs län ska samordna redovisningen. Uppgifterna ska redovisas till regeringen (Näringsdepartementet) senast den 31 mars 2019.

2.1.4. Uppdrag från Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, affärsverket Svenska Kraftnät och vattenmyndigheterna i sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten: Förstärkt arbete med tillsyn, prövning och omprövning av vattenverksamheter, anslag 1:11 åtgärder för havs och vattenmiljö.

Svenska Kraftnät: Begära in, sammanställa och rapportera dammägarnas dammsäkerhetsarbete.

Vattenmyndigheternas ÅGP 1: Prioritera och utöka tillsyn av miljöfarliga verksamheter och vattenverksamheter, enligt 9 och 11 kap MB, som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte följs eller riskerar att inte följas. Ställa krav på åtgärder så att MKN följs. Åtgärderna ska genomföras med stöd av åtgärdsplaner som ska utarbetas.

Vattenmyndigheternas ÅGP 2: Ställa krav på vattenkraftverk och dammar så att miljö kvalitetsnormen för vatten ska kunna följas. Tillsyn ska utövas på minst en femtedel av berörda kraftverk och dammar årligen från 2017.

Vattenmyndigheternas ÅGP 3: Genom tillsyn eller genom vägledning till kommunerna säkerställa att verksamhetsutövare som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som påverkar vattenmiljön genomför egenkontroll och har de kontrollprogram som behövs för att möjliggöra en bedömning av verksamheternas eller åtgärdernas inverkan på den ekologiska, kemiska och kvantitativa statusen och den ekologiska potentialen i vattenförekomster. Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Vattenmyndigheternas ÅGP 7: Utveckla tillsynsvägledningen till kommunerna så att de kan ställa de krav som behövs för att minska växtnäring förluster och förluster av växtskyddsmedel till vattenförekomster där det finns en risk för att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av sådan påverkan.

Vattenmyndigheternas ÅGP 8: Utveckla vägledningen till kommunerna gällande prövning och tillsyn av enskilda avlopp. Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Vattenmyndigheternas ÅGP 10: Länsstyrelserna ska i sitt arbete med bidragsansökningar och tillsyn av förorenade områden fortsätta prioritera områden med påverkan på vattenförekomster där det behövs förebyggande eller förbättrande åtgärder för att se till att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas.

Vattenmyndigheternas ÅGP 12: Kontrollera och följa upp att Trafikverket vidtar de åtgärder i det allmänna väg- och järnvägsnätet som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Vid bedömningar och prioriteringar i tillsynsarbetet har länsstyrelsen även tagit hänsyn till ett antal planer och program som är regionalt framtagna. Till dessa hör bland annat regionala programmet för förorenade områden och klimatanpassningsplanen.

En grundförutsättning för att kunna bedriva effektiv tillsyn är att tillsynsmyndigheten har register över de verksamheter som ska tillsynas och att dessa hålls uppdaterade. Inom vissa områden är detta inte en svårighet medan inom andra områden saknas register eller så kan det vara svårt att ajourhålla de register som behövs. Inom vattenområdet bedömer vi att det finns ca 2200 pågående vattenverksamheter och här är behovet att skapa och uppdatera register stort.

3. Operativ tillsyn

3.1. Definition av operativ tillsyn

Med operativ tillsyn menas sådan tillsyn som utövas direkt gentemot den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd. Till den operativa tillsynen räknas även information och rådgivning till verksamhetsutövare. Ansvaret för den operativa tillsynen är i huvudsak fördelat mellan kommunerna och Länsstyrelsen.

3.2. Händelsestyrd och egeninitierad tillsyn

3.2.1. Egeninitierad tillsyn

Egeninitierad respektive händelsestyrd tillsyn är begrepp, som ofta används i tillsynsplaneringen. Med egeninitierad tillsyn avses sådan tillsyn, som planeras och genomförs på tillsynsmyndighetens initiativ. Egeninitierad tillsyn kan inriktas på de områden, som bedöms vara mest angelägna. I prioriteringen är den bedömda miljönyttan i förhållande till miljö kvalitetsnormer för vatten, miljömålen och naturvärden viktiga utgångspunkter. Men även respekten för regelverket, konkurrensneutralitet och skyddet av den enskilde är viktiga aspekter.

3.2.2. Händelsestyrd tillsyn

Med händelsestyrd tillsyn menas sådana aktiviteter som initieras av utomstående och därigenom genererar ärenden, som måste handläggas. Nedan visas exempel på ärendeslag och aktiviteter som kan ingå i den händelsestyrda tillsynen:

- Miljörapporter/årsrapporter
- Anmälan om ändring av miljöfarlig verksamhet
- Anmälan om ändringar av Seveso-verksamhet
- Anmälan om anmälningspliktig vattenverksamhet
- Anmälan för samråd enligt 12 kap 6 § MB
- Händelsestyrd tillsyn av områdesskydd (förelägganden och åtalsanmälan)
- Händelsestyrd tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd
- Händelsestyrd tillsyn av skydd för djur- och växtarter
- Händelsestyrd tillsyn av övrig prövning avseende naturskydd (vattenskoter, anmälan att ta jordbruksmark ur produktion och terrängkörning)
- Klagomålsärenden
- Anmälan om haverier och driftstörningar

- Åtalsanmälan vid brottsmisstanke
- Handläggning av miljöstraffavgifter
- Hantering av kontrollprogram
- Periodiska besiktningar och förstagångsbesiktningar
- Förfrågningar om tolkning av regelverket
- Bedömning av tillståndsplikt
- Tillsynsbesök på verksamhetsutövarens begäran
- Anmälningsärenden och förfrågningar om efterbehandling av förorenade områden på befintliga eller nedlagda verksamheter
- Granskning av säkerhetsrapporter, interna planer för räddningsinsatser, handlingsprogram och anmälningar enligt Seveso-lagstiftning.
- Efterbehandling av torvtäkter

3.3 Tillsyn enligt miljöbalken

3.3.1. Tillsyn över skyddade områden, 7 kap

För att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, värdefulla kulturpräglade landskap och för att tillgodose behovet av områden för friluftslivet finns i miljöbalken flera former av skydd för särskilt utpekade områden.

I Örebro län finns 2 nationalparker, drygt 246 naturreservat (varav Länsstyrelsen har tillsynsansvar för 215), 3 kulturresevat (varav Länsstyrelsen har tillsynsansvar för 1), 54 vattenskyddsområden, 1 miljöskyddsområde, 1 djur- och växtskyddsområden, 1 biotopskyddsområde, 65 naturminnen och 136 Natura 2000-områden. Flera Natura 2000 områden är även skyddade som naturreservat.

I avvaktan på beslut om skydd av särskilt utpekade områden kan interimistiska förbud utfärdas för att hindra åtgärder som kan skada ett område. För tillfället finns inget område med interimistiskt förbud i Örebro län.

I miljöbalkens 7 kap finns också regler om generellt skyddade områden.

Strandskyddsområde är ett generellt skydd av våra stränder med vissa möjligheter till utvidgningar och inskränkningar. Det generella skyddet gäller även vissa utpekade slag av biotoper som alléer, åkerholmar, stenmurar mm.

Genom den lagändring som trädde i kraft 1 juli 2009 har kommunerna ansvaret för stora delar av tillsynen över strandskyddsbestämmelserna. Länsstyrelsen har tillsynsansvar för strandskyddet vid byggande av försvarsanläggning, allmän väg eller järnväg samt inom vissa skyddade områden enligt 7 kap miljöbalken som beslutats av någon annan än en kommun.

Inom länsstyrelsen är ansvaret för tillsynen av strandskyddet delat, Vatten- och naturmiljöenheten svarar för tillsyn över anläggningar, anordningar och åtgärder och Plan- och kulturenheten svarar för den tillsyn som avser byggnader. Vatten- och naturmiljöenheten ansvarar för tillsynen över det generella biotopskyddet.

Tillsynen över det generella biotopskyddet och strandskyddet har under lång tid haft låg prioritet. Den har till övervägande del varit händelsestyrd. På grund av biotopskydds- och strandskyddsbestämmelsernas karaktär går det inte att definiera antalet tillsynsobjekt.

Tillsynen över vattenskyddsområden har Länsstyrelsen helt överlåtit till kommunerna. Kommunerna har tillsyn över skyddade områden enligt 7 kap som har beslutats av kommunen.

Vatten- och naturmiljöenheten har ansvaret för tillsyn över nationalparker och skyddade områden som har beslutats av länsstyrelsen såsom naturreservat, natura 2000-områden, naturminnen, djur- och växtskyddsområden och områden med interimistiska förbud, samt anläggningar och åtgärder i strandskyddsområden i skyddade områden tex naturreservat. Plan och kulturenheten ansvarar för Länsstyrelsens tillsyn av naturreservat, samt byggnader i strandskyddsområden i skyddade områden tex naturreservat.

3.3.2. Tillsyn över skyddet av arter, 8 kap

Länsstyrelsen har ansvar för tillsynen över artskyddet som omfattar fridlysning av alla fågelarter samt 90 andra djur- och växtarter i länet. Tillsynsområdet är brett eftersom en mängd verksamheter kan påverka fridlysta arter. Det är inte möjligt att definiera antalet tillsynsobjekt. Artskyddet omfattar även bestämmelser om förvaring, handel, transport, förevisning och preparering av djur och växter.

En verksamhetsutövare har i dagsläget tillstånd enligt 35 § artskyddsförordningen (konservator, preparering av djur). Ingen verksamhetsutövare har längre tillstånd enligt 26 § artskyddsförordningen (zoohandel) eller till förevisning av levande djur enligt 40 § artskyddsförordningen. Utöver den verksamhetsutövare som har tillstånd, finns det verksamheter i länet, främst zoohandlare, som kan tänkas hantera tillståndspliktiga arter. Dessa bör ingå i Länsstyrelsens tillsyn. Därutöver kan tillfälliga förevisningar av djur förekomma samt privatpersoners och verksamhetsutövares in- och utförelse, transport, förvaring eller handel med CITES-listade djur och växter (Rådets förordning 338/97).

Exempel på områden där förbjudna aktiviteter med skyddade arter kan förekomma är djuraffärer, konservatorer, djurparker. Handel på internet eller i butiker görs av både privatpersoner och företag och sker med uppstoppade djur, produkter av djur och växter t ex smycken eller pälsar, fiskematerial, möbler,

musikinstrument, husgeråd, prydnadssaker, hälsokost m.m. Det är inte möjligt att definiera antalet tillsynsobjekt.

Vatten- och naturmiljöenheten har ansvaret för Länsstyrelsens tillsyn över artskyddet i den del som avser fridlysta arter.

Enheten för Art & vilt har ansvaret för Länsstyrelsens tillsyn över artskyddet i den del som avser kommersiella verksamheter med arter.

3.3.3. Tillsyn över miljöfarlig verksamhet, 9 kap

Tillsyn över miljöfarliga verksamheter delas mellan kommunerna och Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har tillsynen på ett 30-tal tillståndspliktiga A- och B-verksamheter, huvudsakligen stora objekt med betydande miljöpåverkan. Till branscherna hör metallindustri, kommunala avloppsreningsverk, kemisk industri, explosivämneshantering, massa- och pappersindustri, avfallsanläggningar, energianläggningar, gruvor och torvtäkter.

Verksamheterna har varit föremål för återkommande tillsyn under en längre tid, vilket bidragit till att statusen på miljöarbete och egenkontroll med vissa undantag är god. Fortsatt tillsyn inom miljöfarlig verksamhet är nödvändig för att förebygga villkorsbrott och lagöverträdelser och för att främja en långsiktig förbättring av miljötilståndet.

Vid många av de stora verksamheterna uppkommer ofta behov av ändringar i processer och anläggningar, som tillsammans med driftsstörningar och haverier genererar händelsestyrda tillsynsärenden. Sammantaget står den händelsestyrda tillsynen för mer än hälften av resursanvändningen i tillsynen av miljöfarliga verksamheter. För de tillståndspliktiga verksamheterna debiteras fasta avgifter för prövning och tillsyn. Avgifterna varierar mellan ca 20 000 kr och 450 000 kr per år och anläggning.

Miljöskydds-enheten ansvarar för Länsstyrelsens tillsyn.

3.3.4. Tillsyn över förorenade områden, 10 kap

Tillsynen över förorenade områden där den förorenande verksamheten är nedlagd delas mellan kommunerna, Länsstyrelsen och Generalläkaren. För närvarande bedöms det finnas närmare 400 objekt som skulle vara angelägna att bedriva tillsyn vid (riskklass 1 och 2 objekt). Vid de allra flesta av dessa objekt bedrivs idag ingen aktiv verksamhet. Arbetet med att driva fram undersökningar och åtgärder tar därför ofta mycket resurser i anspråk och kräver vanligtvis omfattande ansvarsutredningar.

Miljöskydds-enheten ansvarar för Länsstyrelsens tillsyn över förorenade områden.

Länsstyrelsen har tagit fram en handlingsplan för det fortsatta arbetet med tillsynen över de riskklassade förorenade områdena. Länsstyrelsen har bitt kommunerna i länet att ta fram handlingsplaner för deras tillsyn över förorenade områden.

3.3.5. Tillsyn över vattenverksamheter, 11 kap

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för vattenverksamheter i länet med undantag för vattenverksamheter som har samband med anläggande eller ändring av bryggor i de kommuner där kommunal nämnd delegerats tillsynsansvaret för dessa. Länsstyrelsen har tillsynsansvar för totalt ca 600 dammar, ca 130 vattenkraftverk och minst 1 500 markavvattnings- eller dikningsföretag, samt ett okänt antal vattentäkter och åtgärder som gjorts i vatten.

Tillsynen av vattenverksamheter omfattar bland annat granskning och uppföljning av verksamhetsutövarnas egenkontroll, initiering av tillståndsprövning och omprövning av villkor för verksamheter, handläggning av anmälningar om anmälningspliktiga verksamheter, hantering av klagomål på vattenverksamheter, kontroll av dammsäkerhet samt information och rådgivning.

Behovet av tillsyn över vattenverksamheterna är stort. Verksamhetsutövarna har i många fall bristfälliga kunskaper om miljöbalken, verksamhetens påverkan på miljön och reglerna om egenkontroll. En betydande andel av vattenverksamheterna saknar tillstånd eller har tillstånd som är i behov av att omprövas.

Vatten- och naturmiljöenheten ansvarar för Länsstyrelsens tillsyn över vattenverksamheter.

3.3.6. Tillsyn för att minska risken för skada på naturmiljön, 12 kap

Enligt 12 kap 6 § miljöbalken ska anmälan för samråd göras innan en åtgärd genomförs som väsentligt kan komma att ändra naturmiljön.

Anmälningsskyldigheten gäller inte om åtgärden kräver tillstånd eller anmälan enligt andra bestämmelser i miljöbalken. Skogsbruksåtgärder som omfattas av skogsvårdslagen ska i stället anmälas till Skogsstyrelsen. Anmälningar som berör försvaret ska anmälas till Försvarsinspektören för hälsa och miljö.

I länet finns 17 vilthägn med tillstånd och med djur kvar i hägnet. Det finns ytterligare tre hägn där tillstånd gått ut. I två av dessa är det oklart huruvida det fortfarande finns djur. Ett voljårhägn är på gång att skicka in ny ansökan. Anläggande av hägn för hållande av vilt kräver tillstånd. Länsstyrelsen är prövningsmyndighet och ansvarar även för tillsynen.

Nedläggning av jordbruksmark är anmälningspliktigt enligt 12 kap 9 § miljöbalken. Länsstyrelsen är prövningsmyndighet och ansvarar även för tillsynen.

Eftersom anmälningsplikten enligt 12 kap 6 § miljöbalken gäller för åtgärder, som i princip kan aktualiseras var som helst i naturen är det inte möjligt att definiera antalet tillsynsobjekt. Motsvarande gäller för nedläggning av jordbruksmark. Verksamheten styrs av antalet inkommande ärenden i form av anmälningar eller klagomål.

Vatten- och naturmiljöenheten ansvarar för Länsstyrelsens tillsyn enligt 12 kap miljöbalken förutom i den del som avser hållande av vilt i vilthägn där enheten för Enheten Djurskydd och Jordbruksstöd är ansvariga.

3.4. Tillsyn enligt annan lagstiftning

Utöver tillsyn enligt miljöbalken, bedriver Länsstyrelsen tillsyn inom miljöområdet enligt flera andra lagar.

3.4.1. Lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor (Sevesolagen)

I länet finns för närvarande 34 Seveso-anläggningar, som Länsstyrelsen har tillsynsansvar för. Vilka verksamheter som omfattas och planerade tillsynsaktiviteter vid dessa finns beskrivet i bilaga 3. Bilaga 6 beskriver en övergripande bedömning av relevanta säkerhetsaspekter. Tillsynen bedrivs enligt ett särskilt framtaget tillsynsprogram baserat på verksamhetens farlighet och dess förmåga att arbeta förebyggande för att minska risken för olyckor. Vid dessa tillsynsbesök bjuds även aktuell räddningstjänst och kommunalt miljökontor in.

Inom Länsstyrelsen svarar Miljöskydds enheten för tillsynen enligt Sevesolagstiftningen. Arbetet bedrivs i samverkan med Enheten för information och krisberedskap. Sevesotillsynen finansieras genom förvaltningsanslag. Hur tillsynen ska bedrivas beskrivs i rutin *17 Tillsyn och prövning av Sevesoanläggningar*.

3.4.3 Lag med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet

Den s.k. restvattenlagen reglerar ett antal frågor som tidigare fanns i äldre vattenlagstiftning och som man vid införandet av miljöbalken inte ansåg passa in i balken. Lagen reglerar t.ex. frågor om rådighet, viss omprövning och frågor om samfälligheter.

Vatten- och naturmiljöenheten ansvarar för Länsstyrelsens tillsyn över vattenverksamheter.

3.4.4 Äldre vattenlagstiftning

Delar av 1879 års dikningslag, 1880 års vattenrättsförordning, 1918 års vattenlag och 1983 års vattenlag gäller parallellt eller tillsammans med miljöbalken för vissa vattenverksamheter. Detta gäller t.ex. förvaltning av markavvattningsföretag som tillkom före 1984 samt för allmänna flottleder.

Vatten- och naturmiljöenheten ansvarar för Länsstyrelsens tillsyn över vattenverksamheter.

3.4.5. Lagen om allmänna vattentjänster

Den så kallade vattentjänstlagen reglerar kommunernas skyldighet att tillhandahålla vatten och avlopp till invånarna i tillräcklig utsträckning för att skydda människors hälsa och miljön. Tillsynen innebär att Länsstyrelsen ska kontrollera att kommunerna i länet uppfyller sina skyldigheter enligt denna lag. Antalet tillsynsobjekt är svårt att lägga fast eftersom bedömningen av när lagen blir tillämplig är beroende av bedömningar baserade på lokala förhållanden, som inte finns generellt tillgängliga.

Miljöskydds-enheten ansvarar för Länsstyrelsens tillsyn enligt vattentjänstlagen.

3.4.6. Terrängkörningslagen i skyddade områden

Enligt terrängkörningslagen är det förbjudet att köra med motordrivet fordon på barmark i terräng. Förbudet gäller all barmarkskörning utom i samband med vissa yrkes- och näringsutövningar, för vissa verksamheter, i vissa områden samt annan körning som genom föreskrift eller dispens är undantagen förbudet. Polisen har tillsynsansvaret med undantag för barmarkskörning inom skyddade områdena. Inom de områdena har länsstyrelsen eller kommun ansvaret. Körning med motorfordon kan allvarligt skada de naturvärden områdena är avsedda att skydda och därmed försvåra att miljömål uppnås.

Vatten- och naturmiljöenheten ansvarar för Länsstyrelsens tillsyn enligt terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen i skyddade områden.

4. Planering av tillsyn

4.1. Tillsynsförordningens krav

Enligt gällande miljö-tillsynsförordning (2011:13) finns krav på tillsynsmyndigheterna att

- årligen göra en utredning av tillsynsbehovet
- föra register över verksamheter som kräver återkommande tillsyn
- upprätta en plan för tillsynsarbetet för varje kalenderår
- regelbundet följa upp och utvärdera tillsynsverksamheten

Förändringar i förhållande till tidigare förordning är bland annat att utredningen av tillsynsbehovet ska avse en period av tre år och uppdateras årligen. Behovsutredningen och tillsynsplanen ska beslutas av den som ansvarar för myndighetens resursanvändning. Den nya förordningen tydliggör också att uppföljning och utvärdering av tillsynen ska ske årligen. Vidare ska statliga tillsynsmyndigheter beskriva hur de har avvägt fördelningen av resurser mellan och inom tillsynsområden och hur resurserna anpassats till behoven av tillsyn.

Ansvar för tillsyn enligt miljöbalkens avfalls- och kemikaliekapitel kopplas tydligt till den myndighet som har tillsynen över en miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap eller en vattenverksamhet enligt 11 kap. Den nya tillsynsförordningen ställer ökade krav på länsstyrelserna att regelbundet följa upp och utvärdera den tillsyn som överlåtits till kommunerna. Om förutsättningarna för överlåtelse har ändrats och inte längre uppfyller kraven ska tillsynen återkallas.

4.2. Utredning av tillsynsbehovet

Behovsutredningen belyser det uppskattade behovet av tillsyn. Av tabell 1 framgår det uppskattade behovet av tillsyn inom miljöbalkens olika områden för år 2017.

Tabell 1. Uppskattat behov av tillsyn inom miljöbalkens olika verksamhetsområden för år 2018.

Verksamhetsområde, kapitel i MB	Antal dagar	Antal årsarbetskrafter
Naturvård, kap 7, 8 och 12	414	2,0
Miljöskydd, kap 9	567	2,7
Förorenade områden, kap 10	233	1,1
Vattenverksamheter, kap 11	1435	6,8

Behovsutredningen för sevesotillsynen visar att det under 2018 går åt 315 dagar för tillsynen. Vilket innebär ca 1,5 årsarbetskrafter.

Siffrorna har hämtats ur Länsstyrelsens behovsutredning som utgör ett eget dokument, se bilaga 1. Uppskattningen av tillsynsbehovet utgår ifrån den arbetstid som behöver läggas ned för att syftet med balken och föreskrifter som har meddelats med stöd av balken (till exempel tillstånd och domar) ska säkerställas. Bedömningen ska göras oberoende av vilka tillsynsresurser som faktiskt finns att tillgå. Detta finns beskrivet i Rutin 21 utredning av tillsynsbehovet.

5. Tillsynsvägledning

5.1. Länsstyrelsens vägledningsansvar

Länsstyrelsen har ansvar för att vägleda kommunerna i deras tillsyn enligt miljöbalken. I tillsynsvägledningen ingår att ge råd och stöd till kommunerna i syfte att skapa förutsättningar för att miljöbalkens mål ska kunna uppfyllas. Här ingår också att samordna tillsynsarbetet och informationsförsörjningen. En annan viktig del är att följa upp och utvärdera det operativa tillsynsarbetet i kommunerna.

Länsstyrelsen ansvarar inom länet för tillsynsvägledningen inom hela miljöbalkens tillämpningsområde, med undantag för de delar som Skogsstyrelsen och Generalläkaren ansvarar för. På nationell nivå ansvarar ett tiotal centrala verk för tillsynsvägledningen inom sina sakområden.

5.2. Former för tillsynsvägledningen

Länsstyrelsen bedriver tillsynsvägledning gentemot kommunerna genom följande typer av aktiviteter:

- *Miljösamråd* genomförs en gång per år. Vid miljösamråden tas frågor upp från hela miljöbalkens tillämpningsområde. Rättsliga frågor av generell karaktär tas också upp. Syftet är att ge överblick över vad som är aktuellt och att stimulera till dialog och erfarenhetsutbyte mellan tillsynsmyndigheterna i länet.
- *Handläggarrträffar* riktar sig till de handläggare i kommunerna som arbetar med den aktuella branschen. Handläggarrträffarna ger möjligheter till diskussioner på en djupare detaljnivå än vid miljösamråden. Nätverksbildande underlättas. Gemensamma underlag, checklistor, mallar och vägledningar kan tas fram.
- *Utbildnings- och informationsinsatser* riktar sig till de handläggare i kommunerna som arbetar med de aktuella frågorna.
- *Tillsynsprojekt* som samordnas och genomförs tillsammans med kommunerna i länet fyller flera syften. Genom samordningen kan tillsynskampanjer riktas mot områden, som är angelägna och effektiva för att bidra till uppfyllandet av miljömålen. Med samordnad planering och genomförande nås effektivitetsvinster med hjälp av gemensamma underlag, checklistor och beslutsmallar. Resultaten av insatserna får större genomslag hos verksamhetsutövare och allmänhet. Samordnade tillsynsprojekt bidrar också till en likriktning av lagtillämpningen så att samma miljökrav ställs på verksamhetsutövarna oavsett i vilken

kommun man verkar. Länsstyrelsen medverkar även i de centrala verkens tillsynsprojekt i den omfattning som det finns behov och resurser till.

- *Webbinformation* är verktyg som används för att med liten resursinsats göra vägledande information lätt tillgänglig. Länsstyrelsen lanserade 2016 *Tillsynsforum*, som är ett webbaserat verktyg för tillsynsvägledning. Fortsatt arbete med *Tillsynsforum* kommer att ske under 2018. Alla inspektörer ska ha tillgång till den och kunna delge varandra information och erfarenheter.
- *Individuell rådgivning* sker genom att kommunerna kan vända sig direkt till Länsstyrelsens handläggare för att få råd av generell karaktär.

5.3 Tillsynsvägledningsplan

I en särskild tillsynsvägledningsplan redovisar Länsstyrelsen det vägledningsarbete som planeras för de närmaste tre åren. Planen är rullande och uppdateras årligen. Den utarbetas i samverkan med länets kommuner. Syftet med planen är att skapa en god framförhållning och överblick i vägledningsarbetet för att underlätta kommunernas verksamhetsplanering och förbättra deras möjligheter att delta i länsprojekt. Tillsynsvägledningsplanen för 2018-2020 finns i ett separat dokument.

6. Nationellt samarbete

6.1. Nätverk för kompetensutveckling och samordning

Länsstyrelsen deltar i flera nationella och interregionala nätverk i syfte att stärka den egna kompetensen men också för att bidra med kunskap och erfarenheter som byggts upp i vår verksamhet. Nätverksträffar anordnas av länsstyrelser och centrala myndigheter. En viktig del i arbetet inom nätverken är kommunikation och utbyte av dokument via e-postnätverk. Deltagande i nätverken ger förutom stärkt kompetens även värdefulla kontakter. God kännedom om hur andra miljömyndigheter agerar ger mer likartade krav i tillsynen och ett utvecklat kontaktnät möjliggör en effektivare ärendehandläggning.

Inom efterbehandling av förorenade områden bedrivs ett nära samarbete med de andra Mälardalens länen (inkl. Gotland och Dalarna). Text arrangeras årligen en EBH-utbildning för kommunernas miljöinspektörer.

6.2. Miljösamverkan Sverige

För att samordna och likrikta tillsynen inom olika områden deltar länsstyrelsen i projekt inom Miljösamverkan Sverige. Under 2018 kommer länsstyrelsen i Örebro att delta i fortsättningen på 2017 års projekt ”Stärkt grön tillsyn” som 2018 kommer att fokusera på strandskydd.

6.3. Miljöbrottsbekämpning

Länsstyrelsen har en lång tradition av ett väl fungerande samarbete med polis och åklagare. Länsstyrelsen anordnar regelbundet träffar med åklagare, polis och kommunerna. Målet är att miljöbrott ska upptäckas i större utsträckning och att anmälningar oftare ska leda till fällande domar.

7. Tillsynsintervall för återkommande egeninitierade tillsynsinsatser

För varje tillsynsområde med definierbara tillsynsobjekt, som motiverar återkommande tillsyn, redovisas de tillsynsintervall, som bedöms möjliga att tillämpa med de för verksamhetsåret tilldelade resurserna.

7.1. Tillsyn över särskilt utpekade skyddade områden 7 kap

Typ av tillsynsobjekt	Intervall	Kommentar
Nationalparker	2 år	2 objekt. 1 tillsynsbesök och uppföljning av 1 ärende.
Naturresevat	18,3 år	215 objekt totalt, 10 planerade besök år 2018.
Natura 2000-områden	Kan inte prioriteras för närvarande	136 objekt (flera är även naturresevat mm). Endast händelsestyrd tillsyn eller planerad tillsyn i form av uppföljning av beslut.
Interimistiska förbud	-	Tillsyn inte aktuell
Kulturresevat	-	Händelsestyrd tillsyn eller planerad tillsyn i

		form av uppföljning av beslut.
Naturminnen	Prioriteras 2018	65 objekt. Planerad tillsyn för att uppdatera status. Även händelsestyrd tillsyn eller planerad tillsyn i form av uppföljning av beslut.
Djur- och växtskyddsområden	Kan inte prioriteras för närvarande	1 objekt. Endast händelsestyrd tillsyn eller planerad tillsyn i form av uppföljning av beslut.
Biotopskyddsområden - generella	Prioriteras inte i år	Stort antal objekt. Händelsestyrd tillsyn eller planerad tillsyn i form av uppföljning av beslut.
Biotopskyddsområde	Prioriteras ej	Händelsestyrd tillsyn eller planerad tillsyn i form av uppföljning av beslut.
Vattenskyddsområden	-	Kommunal tillsyn
Miljöskyddsområde	-	Tillsyn inte motiverad

7.2. Tillsyn över skyddet av arter 8 kap

Typ av tillsynsobjekt	Intervall	Kommentar
Yrkesmässig handel med djur	5 år	Även verksamheter utan tillstånd
Yrkesmässig preparering av djur	5 år	
Yrkesmässig förevisning av djur	5 år	

7.3. Tillsyn över miljöfarliga verksamheter 9 kap

Typ av tillsynsobjekt	Intervall	Kommentar
A-verksamheter	1-2 besök/år	IUV-verksamheter besöks varje år.
B-verksamheter	1/år	Vid behov kan även dessa verksamheter besökas oftare. IUV-verksamheter besöks varje år.

7.4. Tillsyn över förorenade områden 10 kap

Tillsynen över förorenade områden drivs som regel under avgränsade tidsperioder, som leder fram till en slutlig efterbehandling eller ett ställningstagande om att åtgärder inte är motiverade. I normalfallet förekommer därför inte regelmässigt återkommande tillsyn.

7.5. Tillsyn över vattenverksamheter 11 kap

Typ av verksamhet	Intervall	Kommentar
Kommunala vattentäkter	Register och tillsynsplan kommer att tas fram under 2018	ca 55 objekt
Kommersiella vattentäkter	Register och tillsynsplan kommer att tas fram under 2018	ca 5 större objekt
Vattenbortledning vid byggnation	Planera informationskampanj för byggföretag, konsulter och kommuner. Uppmärksamma frågan tidigt i planärenden.	Okänt antal som borde tillståndsprövas i högre grad än idag Vanligt att åberopa 11:12 MB.
Övrigt vattenuttag	Register och tillsynsplan kommer	ca 25 objekt

	att tas fram under 2018	
Kraftverk med dammar, större anläggningar	Ett fåtal kommer att prioriteras under 2018, övriga kan ej prioriteras för närvarande.	ca 20 kraftverk och 50 dammar
Kraftverk med dammar, mindre anläggningar	Ett fåtal kommer att prioriteras under 2018, övriga kan ej prioriteras för närvarande.	ca 110 kraftverk och 350 dammar
Övriga dammar	Kan ej prioriteras för närvarande. Händelsestyrt.	ca 200 dammar
Dammsäkerhetsklass B	1 år	11 dammanläggningar
Dammsäkerhetsklass C	5 år	7 dammanläggningar
Dammar utan dammsäkerhetsklass (U)	-	6 dammanläggningar
Dammsäkerhet, ännu ej klassade dammar enligt MB	Beror på ev dammsäkerhetsklass	Totalt ca 600 dammar, varav ca 100 återstår att klassificera enligt MB
Markavvattning, större anläggningar	Kan ej prioriteras för närvarande. Händelsestyrt.	ca 200 objekt
Markavvattning, mindre anläggningar	Kan ej prioriteras för närvarande. Händelsestyrt.	ca 1200 objekt
Uppföljning av anmälda vattenverksamheter	Trummor kommer följas upp	Ca 18-objekt

7.6. Tillsyn enligt 12 kap

Typ av tillsynsobjekt	Intervall	Kommentar
Vilthägn	3 år	Medelbehov. Utförs av djurskyddsinspektör.

7.7. Tillsyn över Sevesoanläggningar

Typ av tillsyn	Intervall	Kommentar
Granskning säkerhetsrapport	5 år	Vid en tillståndsprövning enligt 9 kap MB finns dock krav på säkerhetsrapport, även om det inte gått fem år sedan senaste rapporten upprättades.
Granskning intern plan för räddningsinsatser	3 år	
Granskning handlingsprogram	5 år	
Granskning information till allmänheten	5 år	
Planerade tillsynsbesök på Sevesoanläggningar på lägre kravnivån.	ca 3 år	Förrådsverksamheter medger ett tillsynsintervall på 5 år.
Planerade tillsynsbesök på sevesoanläggningar på högre kravnivån.	ca 1-2 år	Förrådsverksamheter medger ett tillsynsintervall på 5 år.

8. Uppföljning av tillsynen som genomfördes 2017

8.1 Tillsyn över skyddade områden 7 kap

8.1.1 Planerad tillsyn

Enligt tillsynsplanen för 2017 skulle planerad tillsyn utföras i 10 av länets ca 215 naturreservat och 1 besök i länets 2 nationalparker. Under 2017 har ingen planerad tillsyn utförts i naturreservat eller nationalparker.

I enlighet med tillsynsplanen har ingen planerad tillsyn utförts över naturminnen och djur- och växtskyddsområden.

Anledningen till att tillsynsplanen inte följts är att handläggning av ärenden och den händelsestyrda tillsynen har prioriterats högre.

8.1.2 Händelsestyrd tillsyn

Den händelsestyrda tillsynen har främst varit förebyggande i form av information och rådgivning till allmänheten och verksamhetsutövare, t.ex. om tillståndsplikt och andra skyldigheter. Kontrollerande tillsyn har också bedrivits i form av handläggning av överträdelser som upptäckts eller anmälts till Länsstyrelsen.

Kontrollerande tillsyn har utförts i 7 st. generella biotopskyddsområden samt i 9 naturreservat där totalt 18 givna beslut om dispens eller tillstånd följdes upp.

8.2 Tillsyn över skyddet av arter 8 kap

8.2.1 Tillsyn över fridlysta arter

Mål enligt tillsynsplan: Utöver jakt/rovdjurtillsyn planerades 2 besök under året. Några tillsynsbesök har inte gjorts.

63 dagar har ägnats åt planerad och händelsestyrd jakttillsyn på stora rovdjur.

I samrådsärenden enligt 12 kap 6 § miljöbalken har bevakats om fridlysta arter kan komma att påverkas.

Länsstyrelsen har under 2017 i samarbete med Skogsstyrelsen tagit fram rutiner för hanteringen av artskydd i skogsbruket.

Tillsyn har bland annat skett i samband med jakt på hotade arter genom att Länsstyrelsen nu har rollen som första kontaktinstans då rovdjur dödas i samband med angrepp på tamdjur (28 d § jaktförordningen 1987:905).

I arbetet med planfrågor internt tas hänsyn till artskyddet. Länsstyrelsen har även haft kontakt med flera kommuner vid några tillfällen angående artskyddet i detaljplaner.

Med hjälp av frivilliga övervakare Länsstyrelsen och Örebro läns botaniska sällskap årligen lokaler med rödlistade och andra skyddsvärda växter och svampar, vilket kan betraktas som en del av tillsynen.

8.2.2 Tillsyn av verksamhetsutövers och privatpersoners import eller kommersiella aktiviteter med fridlysta och CITES-listade arter

Mål enligt tillsynsplan: Fem dagars tillsyn och informationsinsatser. Utfall: Totalt har två dagar ägnats åt tillsyn och förebyggande informationsarbete (utöver en handläggares arbete med den länsstyrelsegemensamma samarbetsytan för artskyddet).

Medverkan i nationella kampanjer skulle prioriteras men medverkan i kampanjen ”Öppet Öga” nedprioriterades till förmån för handläggning av prövningsärenden. Besök planerades hos potentiella tillståndspliktiga verksamheter, men skjuts nu på 2018 istället. I övrigt var CITES-tillsynen händelsestyrd och byggde på anmälningar om misstänkta brott utifrån och samverkan i inkomna ärenden till enheten Djurskydd och Jordbruksstöd.

Tillsynen bestod även i att granska inkomna årsrapporter av verksamhetsutövare med tillstånd.

8.3 Tillsyn miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap

Länsstyrelsen genomförde 33 planerade tillsynsbesök under 2017. Besöken inkluderar sevesotillsyn, miljöbalktillsyn och tillsyn på torvtäkter. Huvuddelen av de inplanerade tillsynsbesöken genomfördes. Vid besöken genomfördes en inventering över verksamheternas energianvändning. Ett antal industriutsläppsverksamheter inkom med statusrapporter för granskning. Flera tillsynsobjekt fick nya beslutade BAT-slutsatser och Länsstyrelsen gick igenom nya krav till följd av slutsatserna vid besök på tillsynsobjekten. Uppföljning genomfördes även på verksamheternas arbete för att nå beslutade BAT-slutsatser. Länsstyrelsen uppmärksammade fem överträdelser av regelverket som lämnades över till Arbetsmiljö- och miljöåklagaren.

8.4 Tillsyn förorenade områden enligt 10 kap

Av de verksamheterna som idag är pågående har huvuddelen (ca 25 st.) genomfört eller påbörjat undersökningar enligt MIFO fas 2-metodiken. För de nedlagda verksamheter som länsstyrelsen har tillsynsansvaret för pågår motsvarande undersökningar eller åtgärder vid ca 10 objekt. Vi arbetar vidare för att följa den handlingsplan som tagits fram som syftar till att nå målen om

sanering av förorenade områden till år 2050. Ett stort arbete läggs även på tillsynsvägledande aktiviteter då en stor del av de förorenade områdena i klass 1 och 2 hanteras av de kommunala förvaltningarna.

8.5 Tillsyn vattenverksamheter enligt 11 kap

Länsstyrelsen har fortsatt arbetet med egeninitierad tillsyn på dammar och kraftverk under 2017. Tillsynen inriktades på avsaknad av tillstånd för verksamheten och anläggningars miljöpåverkan. Tillsyn vid dammar och kraftverk som saknar tillstånd har bedrivits på 40 anläggningar. Den tid som lagts ner på egeninitierad tillsyn är dock mindre än den planerade. Detta på grund av att ärenden som var händelsestyrda fått företräde och att det blivit oplanerad frånvaro.

År 2017 kom det in 109 anmälningar om vattenverksamhet. En stor del av dessa gällde vägtrummor och nedläggning av kabel eller ledning i vattenområden. Den händelsestyrda tillsynen, t.ex. inkommande klagomål och underrättelser om driftstörningar har handlagts i den mån det har behövts genom föreläggande om rättelse, beslut om ingen ytterligare åtgärd och i vissa fall anmälan med misstanke om brott.

Vad gäller kvalitetsarbetet så har endast en del av det som planerades genomförts.

8.6 Tillsyn enligt 12 kap

8.6.1 12 kap 6 §

Under 2017 inkom 187 anmälningar enligt 12 kap 6 § miljöbalken. Enligt tillsynsplanen för 2017 skulle 10 beslut följas upp med tillsyn. Under 2017 har ett beslut följts upp med tillsyn. Den större delen av samråden gällde ledningsdragningar, underhållsröjning av befintliga ledningar samt vägunderhåll såsom dikesrensningar. Anledningen till att tillsynsplanen inte följts är att handläggning av ärenden och den händelsestyrda tillsynen har prioriterats högre.

8.6.2 12 kap 9 §

Under 2017 inkom 3 anmälningar om att ta jordbruksmark ur produktion. Dessa ärenden har inte prioriterats för tillsyn.

8.6.3 12 kap 11 §, vilthägn

Målet var 11 besök under 2016. Två vilthägn besöktes vid två tillfällen vardera. Besöken gjordes av Enheten för Djur och Livsmedel.

9. Tillsynsplan för verksamhetsåret 2018

9.1. Aktiviteter 2018

Inom alla tillsynsområden är den händelsestyrda tillsynen övervägande. Behovsutredningen för verksamhetsåret 2018 är ett av underlagen för planeringen av vilka aktiviteter som är planerade att genomföras under året. Eftersom behovet av resurser inte motsvarar tillgången, har en prioritering av aktiviteterna gjorts där de olika insatserna vägs mot varandra. I bedömningarna av de olika tillsynsåtgärderna har hänsyn till miljönyttan av att genomföra aktiviteterna tagits. Även resurseffektivitet och genomförbarhet har beaktats.

Nedan redovisas översiktligt den planerade inriktningen av tillsynsinsatserna under året. (Närmare uppgifter om tillsynens innehåll och fördelningen på ansvariga handläggare framgår av bilaga 2-5).

9.1.1. Tillsyn över skyddade områden 7 kap

Den händelsestyrda tillsynen samt den planerade tillsynen i form av uppföljning av beslut kommer att dominera vad gäller skyddade områden. Överträdelserna mot terrängkörningslagen förefaller att ha ökat generellt och även inom skyddade områden. Tillsynen kommer därför att fokusera på terrängkörning och där tillsynen gör störst nytta utifrån miljö kvalitetsmålen men även på områden där överträdelser tidigare har observerats, på välbesökta områden och på områden i nära anslutning till tätorter. Länsstyrelsen kommer att driva en terrängkörningskampanj där vi bl.a. ska förbättra informationen på webben och delta i Miljösamverkan Sveriges terrängkörningskampanj.

Under 2018 kommer länsstyrelsen i Örebro att delta i Miljösamverkan Sveriges projekt som är en fortsättning på 2017 års projekt ”Stärkt grön tillsyn”. 2018 kommer projektet att fokusera på strandskydd.

9.1.2. Tillsyn över skyddet av arter 8 kap

Tillsynen över skyddet av arter kommer även under 2018 främst vara händelsestyrd. En viss tillsyn över fridlysta arter ska ske i samband med tillsyn av naturreservat. Tillsyn över stora rovdjur kommer att bedrivas, bland annat i samband med jakt på rovdjur. Genom inkomna anmälningar enligt 12 kap 6 § miljöbalken bevakas om fridlysta arter påverkas.

Länsstyrelsen fortsätter samordna nätverket Samverkan om artdata.

Under 2018 kommer länsstyrelsen i Örebro att delta i Miljösamverkan Sveriges projekt som är en fortsättning på 2017 års projekt ”Stärkt grön tillsyn”. 2018 kommer projektet att fokusera på strandskydd.

Samverkan med övriga berörda myndigheter och kommuner sker i samband med Miljöbrottssamverkan.

Eventuell kompetensutveckling av handläggare inom artskydd görs när tillfälle ges vid konferenser eller liknande träffar. Bland annat kommer flera medarbetare delta vid WWFs seminarium om artskyddsbrott i april.

I CITES-tillsynen prioriteras medverkande i nationella kampanjer. Ett besök planeras hos potentiella tillståndspliktiga verksamheter. Egeninitierad tillsyn kan genomföras hos en del av de auktions- eller antikhandlare som informerades om regelverket genom ett utskick under 2016. I övrigt kommer CITES-tillsynen vara händelsestyrd och bygga på anmälningar om misstänkta brott utifrån.

En handläggare arbetar med att koordinera den länsstyrelsegemensamma webbaserade samarbetsytan för artskyddsfrågor. På ytan diskuteras frågor och erfarenheter utbyts på förhoppningsvis ett mer samordnat sätt än genom e-postväxling.

9.1.3. Tillsyn av miljöfarliga verksamheter 9 kap

Vid de planerade tillsynsbesöken ligger stort fokus på att kontrollera och förbättra verksamheternas egenkontroll. Vid vissa verksamheter utövar genomför vi tillsyn både på den miljöfarliga verksamheten, förorenade områden och Seveso vid ett och samma tillfälle.

Tillsyn kommer även att genomföras i samband med den så kallade tillsynsveckan som kommer att genomföras under v 42 2018. Det är tredje gången den genomförs och ett flertal av Länsstyrelsens enheter kommer att utföra tillsyn för att skapa uppmärksamhet för oss som tillsynsmyndighet. Ett annat syfte är även att skapa gemenskap inom huset.

Besök planeras på huvuddelen av de verksamheter som Länsstyrelsen har tillsyn över.

9.1.4. Tillsyn över förorenade områden 10 kap

Tillsynen fokuserar särskilt på objekt enligt prioriteringslistan (Se Regionala Programmet för år 2016-2018) där ansvariga finns. Under 2018 kommer ytterligare något/några objekt att börja tillsynas utifrån den handlingsplan som tagits fram. Planerade aktiviteter finns utförligare beskrivna i Regionala Programmet.

9.1.5. Tillsyn av vattenverksamheter 11 kap

Regeringen har tillsatt extra medel för egeninitierad tillsyn vad gäller vattenverksamheter. Utöver det har Havs- och vattenmyndigheten beslutat att lämna medel för förstärkt arbete med tillsyn, prövning och omprövning av

vattenverksamheter Detta gör att den egeninitierade tillsynen kommer att kunna utvecklas och utökas under 2018, även om den händelsestyrda tillsynen sannolikt kommer att fortsätta att vara dominerande med inkommande klagomål på vattenverksamheter och anmälningar om vattenverksamhet.

Tillsyn på vattenkraftverk, dammar och regleringar där tillstånd saknas kommer att fortsätta att prioriteras. Även omprövning av några verksamheter kommer att inledas. Arbetet med tillsyn på vattentäkter och vattenbortledning kommer att startas upp. Till exempel kommer det tas fram ett register över verksamheterna och informationsmaterial om vad som gäller vid vattenbortledning vid byggnation. Vad gäller anmälningsärenden kommer trummors att följas upp.

Dammsäkerhet

Förutom fortsatt dammsäkerhetsklassificering kommer större vikt att läggas på dammägarnas årsrapportering och uppföljning av denna. Svenska Kraftnät har tagit fram nya rutiner och fler dammägare har därmed lämnat in mer omfattande rapportering i år.

Den egeninitierade dammsäkerhetstillsynen kommer att vara inriktad på dammanläggningar med dammsäkerhetsklass B och målet är att genomföra ett tillsynsbesök på varje sådan anläggning under året.

Tillsammans med krisberedskap kommer vi även att fortsätta arbetet med klassificering av dammar som farlig verksamhet enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

9.1.6. Tillsyn enligt 12 kap

Tillsynen enligt 12 kap miljöbalken är i stort sett händelsestyrd (förutom vilthägnen) och bestäms av antalet inkommande ärenden. Under 2018 planeras ett antal samrådsbeslut att följas upp med planerad tillsyn under fyra fältdagar. Besök hos tre vilthägn med krav på tillstånd enligt miljöbalken planeras av enheten Djurskydd och Jordbruksstöd. Ytterligare sju vilthägn som inte kräver tillstånd enligt miljöbalken ska besökas.

Länsstyrelsen kommer att delta i Miljösamverkan Sveriges projekt ”Stärkt grön tillsyn”.

9.1.7. Tillsyn över Sevesoanläggningar

Tillsynsbesök planeras vid 10 av länets totalt 24 sevesoanläggningar (exklusive bergtäkter) under 2018. Besöken genomförs i samverkan med respektive kommuns räddningstjänst och miljökontor. Besökens inriktning kommer att vara på verksamheternas säkerhetsledningssystem. Särskilt kommer tillbud och olyckor, nödlägen inklusive övningar, farliga ämnen samt faktorer i omgivningen att granskas. En översyn av tillgången till information till

allmänheten kommer även att ske. Under året kommer ca. fem av verksamheterna att tillståndsprövas och säkerhetsrapporter m.m. kommer att granskas inom ramen för prövningen.

9.1.9. Tillsyn enligt lagen om allmänna vattentjänster

Fem till tio ärenden beräknas att handläggas under året. Några av dem är redan pågående ärenden och några förväntas tillkomma som händelsestyrda tillsynsärenden.

9.1.10. Tillsynsvägledning

De planerade aktiviteterna inom tillsynsvägledningen, som återfinns i aktivitetsplanen, utgår från Länsstyrelsens fleråriga tillsynsvägledningsplan, se separat dokument.

Utbildningar, handläggartäffar och samverkansgrupper kommer under 2018 att anordnas vid behov.

9.2. Aktiviteter som inte prioriteras år 2018

9.2.1. Tillsyn över skyddade områden 7 kap

Tillsyn av djur- och växtskyddsområden och biotopskyddsområden kommer inte att prioriteras.

Tillsyn över övriga skyddade områden kommer nästan uteslutande att bestå av händelsestyrd tillsyn samt planerad tillsyn i form av uppföljning av beslut. Det ska dock poängteras att Länsstyrelsen förvaltar dessa områden och länsstyrelsens personal har uppsikt över områdena och vad som händer i dessa områden och det kan resultera i händelsestyrd tillsyn. Länsstyrelsen har också avtal med många entreprenörer som arbetar i de skyddade områdena vilket också bidrar till uppsikt av områdena.

9.2.2. Tillsyn över skyddade arter 8 kap

Utöver vad som beskrivs under kap 9.1.2 nedprioriteras egeninitierad tillsyn av verksamheter som kan tänkas bedriva handel med skyddade arter, eftersom flertalet sådana verksamhetsutövare besöktes under 2015.

9.2.3. Tillsyn miljöfarliga verksamhet 9 kap, Sevesoverksamheter och torvtäkter

Vi kommer att prioritera ner ett fåtal miljöfarliga verksamheter som har mindre och fungerande verksamhet under 2018. Ett par av dem kommer vi att genomföra Sevesotillsyn på så att de får ett tillsynsbesök under året.

9.2.4. Tillsyn av förorenade områden 10 kap

Objekt med eller utan utpekad verksamhetsutövare som är klassade som mindre risk för hälso- eller miljöskada prioriteras inte. Dessa prioriteringar beskrivs mer ingående i handlingsprogrammet för förorenade områden.

9.2.5. Tillsyn av vattenverksamheter 11 kap

Inom egeninitierad tillsyn över vattenverksamheter har följande inte prioriterats:

- Markavvattningsföretag, ca 1400 st.
- Uppföljning av beslutade anmälda vattenverksamheter.
- Dammsäkerhet – dammar som ännu ej är klassade (ca 550 st)

9.3. Uppföljning av tillsynsplanen 2018

Uppföljning och utvärdering av arbetet med genomförande av tillsynsplanen 2018 sker vid årets slut och används som underlag för tillsynsplanen för 2019. Löpande under pågående verksamhetsår sker avstämningar av arbetet efter varje tertial.

10. Bilagor

Bilaga 1: Behovsutredning i sammanfattning

Bilaga 2: Tillsynsaktiviteter inom MB 7, 8 och 12 kap

Bilaga 3: Tillsynsaktiviteter inom MB 9 och Sevesolagen

Bilaga 4: Tillsynsaktiviteter inom MB 10 kap

Bilaga 5: Tillsynsaktiviteter övergripande inom MB 11 kap

Bilaga 6: Övergripande bedömning av relevanta säkerhetsaspekter

Bilaga 1

Behovsutredning i sammanfattning

Behov av tillsyn av inom 7, 8, 9, 10, 11 och 12 kap Miljöbalken. Utförligare behovsutredning finns i särskilda dokument för de olika tillsynsområdena.

Tillsynsområde	Tillsynsbehov (h)	Totalt behov av resurs (h)
Naturvård kap 7, 8, 12 MB	3308	4411
Vattenverksamhet kap 11 MB	11479	15306
Vattenskyddsområde	0	0
Miljöskydd kap 9 MB	4534	6045
Förorenade områden kap 10 MB	1864	2485

Hämtat från redovisningen enligt Förordningen om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken (1998:940).

Bilaga 2

Tillsynsaktiviteter inom MB 7, 8 och 12 kap

Tillsynsplan 7, 8 och 12 kap miljöbalken, 2018				
Tillsynsområde/objekt	Antal objekt	Tillsynsbehov besök/ärenden	Tillsynsplan 2018	Typ av aktivitet
Nationalparker	2	1	1	Tillsynsbesök och uppföljning av ärenden
Naturresevat	215	Svärbedömt	10	Tillsynsbesök och uppföljning av ärenden
Naturminne	65	5	0	Uppföljning av ärenden
Biotopskyddsområde - generellt	Stort antal	Mkt svårbedömt	0	Uppföljning av ärenden
Djur- och växtskyddsområde – Lst	1	1	0	Tillsynsbesök
Områden med interimistiska beslut	0	0	0	Tillsynsbesök
Samråd	ca 200	30	10	Uppföljning av ärenden
Vilthägn	24	9	9	Tillsynsbesök*
Natura 2000	136	Svärbedömt	5	Uppföljning av ärenden **
Fridlysning av växt- och djurarter	ca 80 arter + alla fåglar	Mkt svårbedömt	2	Ärenden
Prep, handel, förevisning, enl. artskyddsförordn	ca 35-40	5 besök (4 dgr)	1 (1 dgr)	Tillsynsbesök
In- och utförelse, transport, förvaring eller handel med CITES-listade djur och växter	Stort antal arter enligt CITES-bilagorna	18 dgr	4 dgr	Informationsinsatser och tillsynsbesök

* Hälften av besöken är vid nyregistrering

** Skogsstyrelsen har tillsynsansvar för skogliga åtgärder utanför N2000 områden

Bilaga 3

Tillsynsaktiviteter inom 9 kap, Sevesolagen och torvlagen

<i>Miljöfarlig verksamhet</i>	<i>Aktivitet</i>	<i>Dagar</i>
Ahlstrom Ställdalen AB	1 besök	14
Akzo Nobel Functional Chemicals AB	1 besök BAT, nytt tillstånd	12
Algol	1 Tillsynsbesök, energiplan	9
Brenntag	Nytt objekt, 1 tillsynsbesök	10
Cambrex Karlskoga AB	1 besök	20
Degerfors avloppsreningsverk	1 besök	13
Forcit AB	1 besök	7
Eurenco Bofors AB	1 besök	15
Hallsbergs avloppsreningsverk	1 besök. Tolkning av regelverket	14
Karlskoga kraftvärmeverk	2 besök	27
Kopparbergs pigment	0 Besök. KP.	5
BillerudKorsnäs Frövi	1 besök	15
BillerudKorsnäs Rockhammar AB	1 egeninitierat besök. (MR)	13
Kumla avloppsreningsverk	1 besök	15
Lovisagruvan	0 Besök	4
Minpro AB	2 besök. Hantering förnyat kontrollprogram, tolkning regelverket, anmälningsärenden	27
Munksjö Aspa Bruk AB	1 besök	20
Nammo LIAB AB (Karlskoga)	0 Besök.	7

Nammo LIAB AB (Lindesberg)	1 besök	12
NORAB	1 besök	7
Orica Sweden AB	Besök görs i samband med prövning/Sevesobesök	10
Outokumpu Stainless AB	2 besök	20
Ovako AB	1 besök	22
Saab Dynamics AB	1 besök	14
Saab Bofors Test Center AB, Bofors skjutfält inkl förråd Lindesber och Svartå	1 egeninitierat besök.	7
Fortum Waste Solutions AB	2 besök	34
Sköllersta avloppsreningsverk	1 besök.	12,5
Flogas AB	0 Besök.	1
Teknos AB	1 Besök, KP	13
Zinkgruvan Mining AB	2 besök	19,5
		409

<i>Sevesoverksamhet</i>	<i>Aktivitet</i>	<i>Dagar</i>
Akzo Nobel Functional Chemicals AB	0 besök, Tillståndsprövning och säkerhetsrapport	0,5
Algol	1 besök	9
Brenntag Nordic AB	1 besök, Nytt tillstånd och seveso högre kravnivån	7
Cambrex Karlskoga AB	0 besök	0,5
Flogas AB	0 besök	0,5
Forcit Sweden AB	0 besök	0,5

Eurengo Bofors AB	1 Besök. Ev. tillståndsprovning och säkerhetsrapport	14
Nammo Liab Lindesberg	0 Besök. Tolkning av regelverk	5
NORAB AB	0 Besök.	0,5
Orica Sweden AB	1 besök, Tillståndsprovning och säkerhetsrapport	14
Outokumpu stainless AB	0 besök, Uppdaterad säkerhetsrapport	0,5
Ovako Hellefors AB	1 besök, Tillståndsprovning och säkerhetsrapport	12
SAAB Bofors Test Center, Bofors skjutfält	1 besök	8
SAAB Boforst Test Center förråd i Svartå	0 besök	0,5
SAAB Bofors Test Center förråd i Lindesberg	0 besök	0,5
SAAB Dynamics AB	1 besök, Tillståndsprovning och säkerhetsrapport	13
Fortum Waste Solutions AB	1 Besök. Tillståndsprovning och säkerhetsrapport	13
Ahlstrom Ställdalen AB	0 besök	0,5
Munksjö ASPA BRUK AB	0 besök	0,5
Suzuki Garphyttan AB	1 Besök.	7
E-on Sverige AB, Åbyverket	1 Besök.	9
Norab AB, förråd	0 besök	0,5
BillerudKorsnäs Frövi	0 Besök. Handlingsprogram	2
		120

<i>Täkter</i>	<i>Aktivitet</i>	<i>Dagar</i>
Bohmossen		2,5
Limossen	Ej i drift ännu?	2,5
Orrslätten		5,5
Ekebymossen	Tillsynsbesök, uppföljning av klagomål	7

Bilaga 4

Tillsynsaktiviteter 10 kap förorenade områden

<i>Tillsyn förorenade områden pågående verksamhet</i>		dagar
Ahlstrom Ställdalen AB	Händelsestyrd tillsyn	8
Akzo Nobel FunctionalChemicals AB	Mifo fas 2 klar, endast händelsestyrd	8
Algol	Utreda MIFO fas 2	2
Cambrex Karlskoga AB	Händelsestyrd tillsyn, handlingsplan	15
Orica Sweden AB	Tillståndsprövning, Statusrapport, Tri-åtgärd Händelsestyrd tillsyn	20
Eurencor Bofors AB	Ansvarsutredningar krävs för att komma vidare i flera objekt. Händelsestyrd tillsyn, handlingsplan	15
Forcit		3
Korsnäs Frövi	Händelsestyrd tillsyn, statusrapport	5
Kopparbergs pigment	Verksamheten endast försöksverksamhet	2
Lovisagruvan	Ingen EBH-tillsyn tidigare, utreds om behov finns	5
Munksjö Aspa bruk AB	Händelsestyrd tillsyn	10
Karlskoga Kraftvärmeverk AB		2
Nammo Liab Karlskoga	3 objekt finns med riskklass 4 (Mifo fas 1). Ingen planerad tillsyn enbart Händelsestyrd.	4
Minpro		6
Nammo Liab Lindsberg	Tillsyn efter behov, mifo fas 2 har genomförts för branddamm o sprängplats Händelsestyrd tillsyn	4
Norab	Inga krav på MIFO fas 2	2
Outokumpu Stainless AB	Händelsestyrd	11
Ovako steel AB	Händelsestyrd tillsyn + avveckling av valsverket	11
BillerudKorsnäs Rockhammar AB	3 undersökningar pågår under 2013-2014, redovisas under våren 2014 samt möte i september 2014.	5
SAAB Bofors Testcenter	Utvärdering av kp brännplatsen Rösimmen. Händelsestyrd tillsyn	5
SAAB Dynamics	Händelsestyrd tillsyn	1
Teknos AB	Händelsestyrd	8
Ekokem AB	Ingen EBH-tillsyn tidigare, utreds om behov finns	8
Zinkgruvan Mining	Händelsestyrd tillsyn, grundvattenprojekt pågår	5
		165

Bilaga 5

Tillsynsaktiviteter inom 11 kap vattenverksamheter, se även avsnitt 9.1.5.

Dammsäkerhet

- Dammsäkerhetsklassificering
  - Fas 1 slutförs
  - Fas 2 slutförs
  - Fas 3 påbörjas
  - Fas 4 - utskick
- Årsrapportering och uppföljning
- Egeninitierad tillsyn av dammanläggningar med dammsäkerhetsklass B, ett besök per anläggning under året planeras.
- Gemensamt tillsynsmöte med Mälarenergi Vattenkraft AB tillsammans med Lst Västmanland och Lst Värmland under hösten.
- Klassning av dammar som farlig verksamhet tillsammans med krisberedskap.
- Beredskapsplanering Svartälven och Gullspångsälven.

Vattenkraftverk och regleringsdammar

Prioriterade avrinningsområden och anläggningar:

- Dammar i Laxåns huvudfåra.
- Dammar och kraftverk i Mogruveälvens
- Omprovning kraftverk i Hagbyån
- Dammar i Aspaån, överklagat förbud
- Rällsälven: pågående tillståndsprövningar och initiering av omprovning
- Pågående tillståndsprövning Hammarskogsån

Tillsyn vattenbortledning och vattentäcker:

- ta fram register över verksamheterna
- ta fram informationsmaterial om vad som gäller vid byggnation
- granska kontrollprogram vattenuttag

Övriga tillsyn

- Tillsynsveckan, förbereda och delta under veckan
- Klagomål/ driftstörningar/ information/ rådgivning mm
- Handläggning anmälan av vattenverksamhet (MB 11:9a §)
- Följa upp anmälningsärenden, fokus trummor
- Utlämnade av handling och information markavvattning
- Älvgrupper: möten för Gullspångsälven och Arbogaån
- Dispens dumpningsförbud

Bilaga 6

Övergripande bedömning av relevanta säkerhetsaspekter för bedömning av tillsynsfrekvensen enligt sevesolagstiftningen

I länet finns det 34 sevesoverksamheter varav 17 verksamheter är på den högre kravnivån och 17 verksamheter är på den lägre kravnivån. På den lägre kravnivån är 10 verksamheter bergtäkter och två verksamheter sprängämnesförråd. På den högre nivån är två verksamheter sprängämnesförråd.

En stor del av verksamheterna hanterar explosivämnen i stora mängder samt oxiderande ämnen såsom ammoniumnitrat. Risker vid dessa verksamheter är explosioner och bränder.

Andra risker är brandfarliga ämnen som petroleumprodukter och gasol som hanteras bland annat vid massafabriker och stålverk. I dessa verksamheter hanteras ofta även oxiderande ämnen som syrgas och klorat, vilket medför risk för explosion och brand.

Vidare finns verksamheter, exempelvis kemisk industri och stålverk, som hanterar stora mängder mycket giftiga och giftiga ämnen såsom natriumcyanid, formaldehyd, vattenfri ammoniak och vätefluorid. Dessa kan orsaka skada på människors hälsa och miljön vid ett utsläpp.

Munksjö Aspa Bruk AB ligger på en halvö i Vätterns norra del. Delar av Vättern är vattenskyddsområde och ett utsläpp skulle kunna påverka vattenkvaliteten.

E.ON Sverige AB (Åbyverket) ligger intill Svartån som nedströms rinner genom centrala Örebro för att sedan mynna ut i Hjälmarens. Ett utsläpp till Svartån skulle påverka vattenkvaliteten och skulle kunna påverka människors hälsa.

Inom länet finns även två industriområden i Karlskoga kommun och ett industriområde i Kumla kommun med sevesoverksamheter som vid en olycka kan orsaka dominoeffekter.

Björkborns industriområde

- Cambrex Karlskoga AB
- Euroco Bofors AB
- Saab Dynamics AB

Immetorp

- Forcit Sweden AB
- Saab Bofors Test Center AB

Kvarntorps industriområde

- Akzo Nobel Functional Chemicals AB
- Algol Chemicals AB
- Fortum Waste Solutions AB

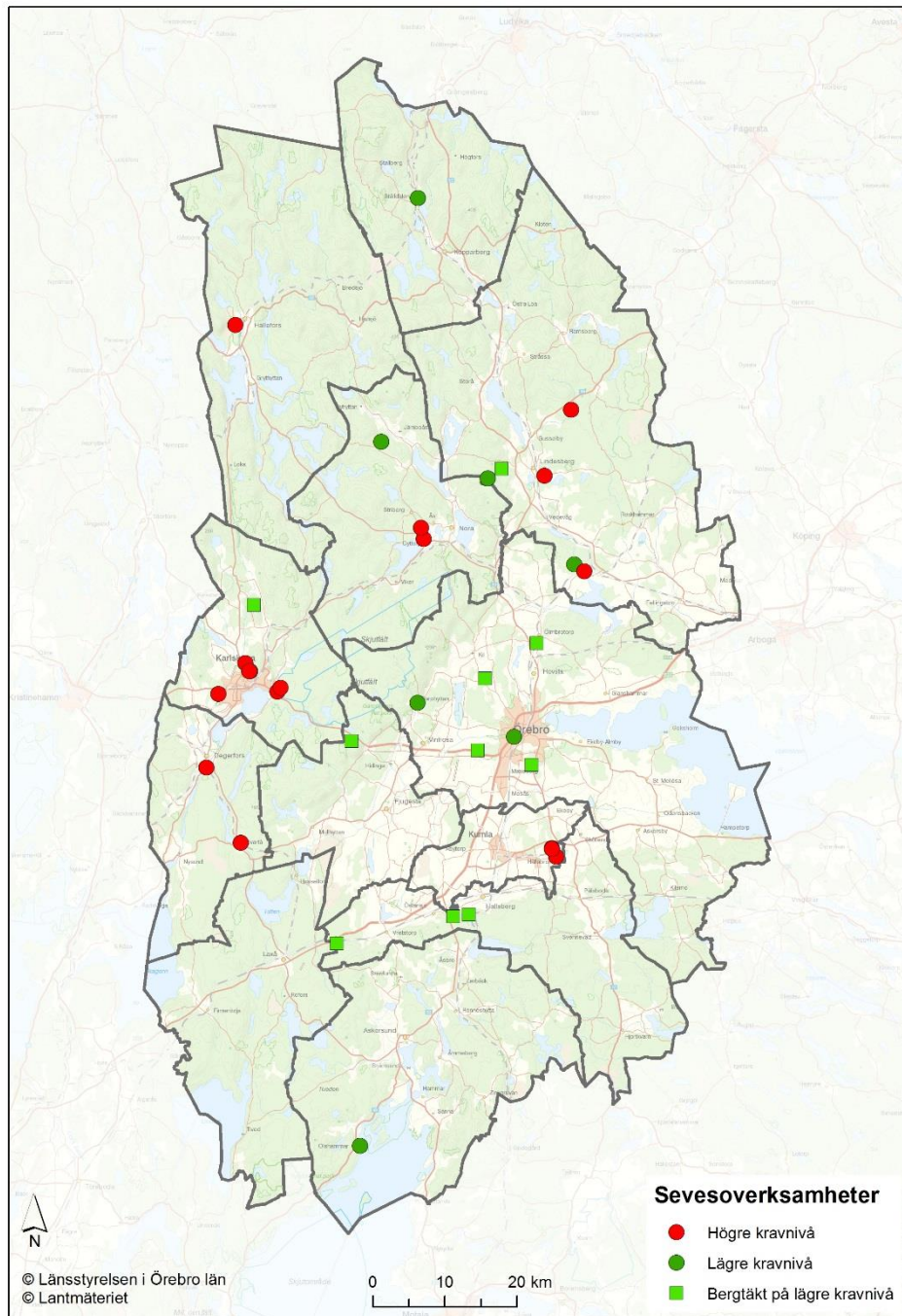
Inom Outokumpu Stainless AB:s industriområde finns en verksamhet som har en gasoltank. Vid ett gasolutsläpp kan detta påverka Outokumpu Stainless AB.

Vid Flogas Sverige AB finns ett bolag som lagrar flis. Avståndet mellan flislager och gasolverksamheten uppfyller gällande regler. Vid en brand i flislagret kan Flogas Sverige AB påverkas. Ett blixtnedslag kan även påverka verksamheten.

E.ON Sverige AB (Åbyverket) ligger nära de allmänna vägarna E20, E18 och RV50. Vid en stor trafikolycka kan Åbyverket påverkas.

En skogsbrand kan påverka de fyra olika sprängämnesförråden som finns i länet. I övrigt finns inga naturliga olycksrisker som kan påverka någon av Sevesoverksamheterna.

Nedan visas geografisk placering av sevesoverksamheterna i länet.

Bild: Geografisk placering av sevesoverksamheter och tillhörande kravnivå i Örebro län.

Länsstyrelsen
Örebro län

Länsstyrelsen i Örebro län
Stortorget 22, 701 86 Örebro
010-224 80 00
orebro@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/orebro